

Könyvtári Hírlevél

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei könyvtárak tájékoztatója

III. évf. 1. szám

2005. április

A NAGY KÖNYV

"Egyetlen energiaforrás sem bocsát ki annyi fényt, amennyit néha egy kis kötet sugározni tud magából, és az elektromos áramnak soha nem lesz annyi energiája, amennyi elektromosság az írott szóba belefér."

Stefan Zweig

Minden bizonnyal a 2005. év egyik legjelentősebb kulturális eseménye lesz a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alapprogram és a Magyar Televízió együttműködésében megvalósuló A Nagy Könyv elnevezésű program, amely 2003-ban Nagy-Britannia-szerte óriási sikert aratott BBC-műsor, valamint a rá épülő olvasómozgalom, a The Big Read magyar változata.

A program 2005. március elején indul és 2005. december 17-ig tart. A játék lényege, hogy megkeressük Magyarország kedvenc regényét. A műsorfolyam március közepén történő beharangozását követően a tévénézőket, rádióhallgatókat, újságolvasókat szavazásra szólítjuk fel: nevezék meg kedvenc magyar és kedvenc külföldi regényüket.

A szavazás módja változatos: a könyvesboltokban, iskolákban, könyvtárakban, színházakban, művelődési intézményekben, éttermekben, szórakozóhelyeken elhelyezett, ingyenesen beküldhető szavazólapokon, és az internetes honlapon lehet voksolni. (www.anagykonyv.hu).

A bevezető adást (március 15-e) követő első hullám eredménye lesz az összesített top100-as lista, Magyarország 100 kedvenc regénye (április 23). Ezután sms-ben, postai úton és telefonos szavazással dönthetnek a nézők arról, hogy melyik könyv jusson tovább. Így alakul ki a top12-es lista, A legjobb Tizenkettő (június 11).

A Nagy Könyv mozgalom őszi folytatását a legjobb tizenkét könyvből készülő irodalmi kampányfilm sorozat alkotja. Minden regényt egy-egy neves, közismert személy képvisel, neki kell meggyőznie a nézőket arról, hogy az általa képviselt mű a "legjobb". A könyvek nagy csatája decemberben lesz, a legtöbb voksot kapott regények és a körjük szerveződő kampánycsapatok mérkőznek meg a győzelemért, december 17-én derül ki, melyik regény lesz Magyarország kedvenc könyve 2005-ben.

A nagy könyvprogram köré számos kiegészítő rendezvényt szervez a minisztérium: olvasókörok megalakulását segíti, író-olvasó találkozók, felolvasó estek, irodalmi és műveltségi vetélkedők, könyv-örökbefogadási akciók létrejöttében működik közre.

Nagy-Britanniában a könyvek iránti érdeklődés a műsornak köszönhetően látványosan emelkedett, 14 ezer olvasó körjegyeztette be magát. A végső listára került címeiből a könyvtárakban hússzor többet kölcsönöztek mint korábban, és a TOP 100-as lista könyveinek eladásai megháromszorozódtak.

A programot az NKA 500 millió, az NKÖM 160 millió, az MTV 120 millió forinttal támogatja, a további támogatásokról tárgyalások folynak az Országos Rádió és Televízió Testülettel, nagy kommunikációs szolgáltatókkal és jelentős cégekkel.

Mivel a könyvtárak aktív részvétele meghatározó a játékban, az NKA 100 millió forintos, kifejezetten a játékhoz kapcsolódó pályázatot írt ki számukra februárban, az NKÖM 100 millió forinttal segíti majd a bibliotékák állományának gyarapítását.

* * *

MŰHELY

A Megyei Könyvtár Zenemű- és Hangtárának bemutatása

A zenei részleget nem tudom bemutatni minden érzelemnyilvánítás nélkül, csupán csak száraz adatokat közölve. 30 éve lépek be ide minden nap úgy, hogy áldom a sorsomat amiért ide irányította a lépteimet és ezt a hivatást választottam. Az elmúlt évtizedek alatt a zenész szakemberek, a zenét tanuló diákok, a zenét szerető emberek generációit ismerhettem meg nagy öröömre. Élvezem annak az előnyeit, hogy a zenei gyűjtemény mint "kis" könyvtár a "nagy" könyvtárba illeszkedik bele, ezzel nagyfokú autonómiát kap az intézmény vezetése részéről. Ez a nagyfokú szabadság nagyfokú kihívást is jelent, mert mindig bizonyítani kell ennek a "kis könyvtárnak" a fontosságát, a nélkülözhetetlenségét. A kollégám és én végzünk minden könyvtári munkafolyamatot, az állomány gyarapításától a kölcsönzésig. Önálló gyarapítási kerettel rendelkezünk, minden felelősség a miénk.

Együtt élünk az olvasóinkkal baráti, klubos hangulat uralkodik el sokszor a 3 éve szépen felújított olvasói térben. Az ide betérő látogatók nem csak kölcsönözhetik a zenei dokumentumokat, hanem beülhetnek a korszerű technikával felszerelt lehallgató helyekre, ahol saját maguk kezelhetik a készülékeket.

Az 1974-es nyitás óta a mai napig az olvasói szokásokban nagy változások történtek, de abban változatlan van, hogy aki ide betér ritkán siet. Ide azért jön, hogy kikapcsolódjon vagy elmélyüljön a kutatási témájában, az esztétikai élvezetekben.

A zenével kapcsolatos összes dokumentumot itt gyűjtjük. Az 1974-ben leírt gyűjtőköri szabályzat

értelmében a zenei szakkönyvek, hangfelvételek, kották, hifi és zenei szakfolyóiratok képezik a gyűjteményünket.

Az állományunk tartalmilag az egész zeneirodalmat átöleli. A zenetörténeti korszakok, stílusirányzatok legjelentősebb alkotói, előadói helyet kapnak itt. Gyűjtjük a zene elméletével, filozófiájával, esztétikájával foglalkozó műveket, a társművészetek azon köteteit is, melyek kézikönyvtárunk állományába beleilleszthetők.

A zeneiben 10.000 kötet könyv, 10.800 kotta, 6.305 bakelit lemez, 2.462 CD, 6 zenei CD-Rom, 18 zenei DVD, negyven féle folyóirat és több ezer kóruskotta közül válogathat az olvasó. Az állományunk főleg a komolyzenére épül, de kiemelt állományrészként nagy figyelmet fordítunk a kortárs zene, a magyar- és egyetemes jazz, valamint a '60-as és '70-es évek európai progresszív rock zene gyarapítására.

Gyűjteményünk nagyon népszerű az olvasók körében. Külön beiratkozni ide nem kell, csak az audiovizuális dokumentumok kölcsönzése esetében. Ezért az "emelt szintű" szolgáltatásért éves tagdíjat kérünk a "sima" beiratkozási díjon túl.

Minden dokumentum szabad polcon van, kivéve a bakelit lemezeket.

A tájékozódást a hagyományos katalógusokon kívül a könyvtár számítógépes adatbázisa segíti. A könyveket, kottákat 3 hétre, az audiovizuális dokumentumokat 3 napra kölcsönözzük. A kézikönyvtári állomány és a folyóiratok csak helyben használhatóak.

Nagyon népszerű és fontos életünkben a könyvtárközi kölcsönzés, a zeneiskolai könyvtárakkal és társintézmények zenei gyűjteményeivel való jó együttműködés.

A napi nyitva tartási időben szeretettel várunk minden érdeklődőt.

K.V.Á.

- Partnerünk a British Council -
A British Council GatewayUK Információs Pontja
a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban

A **British Council** az Egyesült Királyság kulturális és oktatási intézete. Célja, hogy az Egyesült Királyság és Magyarország között kölcsönösen előnyös partneri kapcsolatokat alakítson ki.

A **British Council** együttműködik a megyei könyvtárakkal annak érdekében, hogy mind a 19 megyei könyvtárban illetve a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központi és kőbányai fiókkönyvtárában is működjön egy **GatewayUK** Információs Pont. A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár **GatewayUK** Információs Pontja 1999. júniusa óta működik könyvtárunk nyelvi részlegén.

A **GatewayUK** pont kínálata:

Általános információ:

- brit kormányzat és államigazgatás
- politikai és társadalmi élet
- jogrendszer és jogalkotás
- gazdasági, pénzügyi és bankrendszer

Oktatás az Egyesült Királyságban:

- kurzusok és intézmények
- munkalehetőségek diákok számára, nyári és önkéntes munka
- angol nyelvtanfolyamok
- támogatások és ösztöndíjak

Idegenforgalmi információ:

- utazás és szállás
- útikönyvek és magazinok
- programok és események
- angol nyelvtanfolyamok
- támogatások és ösztöndíjak

Egyéni nyelvtanulás:

- támogatások és ösztöndíjak
- vizsgára felkészítő anyagok
- elektronikus szótárak

Ezenkívül a **GatewayUK** Információs Pont kézikönyvekkel, a brit Külügyminisztérium kiadványaival, ingyenes, angol nyelvtanfolyamokat hirdető broszúrákkal, a VisitBritain, a brit idegenforgalmi hivatal broszúráival, a brit kultúrát bemutató CD-ROM-okkal, a brit történelemről és idegenforgalmi nevezetességekről szóló videókkal várja az érdeklődőket. A **British Council** prémium szolgáltatásaként távoli hozzáférést biztosítunk 6 elektronikus adatbázishoz, melyek teljes szövegű gazdálkodási, üzleti elemzéseket, elektronikus szótárakat, enciklopédiákat, referenzs forrásokat tartalmaznak, valamint fellelhető bennük az Egyesült Királyság összes folyóiratának feldolgozott anyaga. /A hozzáférés feltétele egy regisztrációs nyomtatvány - melyet az érdeklődők a Nyelvi részlegben kérhetnek - kitöltése és elküldése a budapesti **British Council** központba./

Kulturális programjainknak is célja a kapcsolatteremtés, valamint természetesen a brit kultúra ismertetése, közvetítése, megismertetése minél szélesebb körben. Ennek eszköze lehet akár egy vetélkedő, melyet többször is nagy siker és érdeklődés övezett vagy egy Egyesült Királysággal kapcsolatos poszterkiállítás, mely az ország kulturális és nyelvi sokszínűségét mutatja be. A 'The Big Read', 'A Nagy Könyv' "előfutárának" is mondható -bár annak programsorozatától független- az az író-olvasó találkozó, melyet 2005. február 22-én szerveztünk, ahol vendégül láttunk egy magyar származású kortárs brit író, Tibor Fischert. A rendezvény támogatója természetesen a **British Council** volt.

Bővebb információ: nemethneom@freemail.hu ;
szin@freemail.hu 06/46/412-011 Nyelvi részleg
A **British Council** az interneten:
<http://www.britishcouncil.org/hu/hungary>

AKTUÁLIS PÁLYÁZATOK

**A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Pest megyei Szervezete és
Közkönyvtári Egylete
pályázatot hirdet**

**Alkotó könyvtárosok
címmel**

A pályázatot az idén Gödöllőn megrendezendő Vándorgyűlés témájához kapcsolódva írjuk ki: **hivatása könyvtáros**

A könyvtáros ismereteivel, rendszerező képességével a legjobb tudása szerint és felelősségteljesen közvetíti a könyvtári dokumentumokban rögzített ismereteket a könyvtár használóinak. Miközben magas szintű ismereteket közvetít, maga is alkotó egyénné válik. Az alkotás igénye azonban gyakran kilép a szakma kereteiből a művészet, az irodalom és más tudományágak területére.

Pályázatunk keretében azokat a könyvtáros kollégákat keressük, akiknek alkotó tevékenysége a képzőművészet, iparművészet, fotóművészet területére tehető, illetve akik irodalmi alkotások (vers, novella) szerzői.

Egy pályázó maximum 3 alkotást, pályaművet adhat be.

A pályázat 200.000 Ft összdíjazású.

A pályázathoz kérjük csatolni a pályázó nevét, címét, elérhetőségeit.

Benyújtási határidő: 2005. május 31.

A pályázat elbírálásáról, az eredményekről értesítést küldünk. Az ünnepélyes eredményhirdetés Gödöllőn, a Vándorgyűlésen lesz, ahol a legjobb alkotásokat egy kiállítás keretében mutatjuk be.

A pályázatot a következő címre kell küldeni: Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
Kelet-Pesti Régió
Kovács Györgyi
1102 Budapest
Szent László tér 7-14.
Tel: (06-1) 262 2182

* * *

JÓ TUDNI

<http://kt.lib.pte.hu/>

Klimo Theca néven digitális könyvtári gyűjteményt indított a Pécsi Tudományegyetem Könyvtára. Az IHM és az NKA támogatásával önerővel együtt 2,5 millió Ft pályázati támogatást szának erre a célra, amely kb. 200 000 oldal szkennelését teszi lehetővé. Jelenleg mintegy 50 000 oldalnyi dokumentum áll a felhasználók rendelkezésére.

A digitális könyvtár nevét arról a Klimó György püspökről kapta, aki 1774-ben, Magyarországon elsőként alapított nyilvános könyvtárat Pécsen. Anyagát abból a gazdag gyűjteményből meríti, amely az eredeti Püspöki Könyvtár hagyatéka és könyvtörténetileg is értékes kódexeket, ősnymtatványokat, régi magyar nyomtatványokat tartalmaz.

A szkennelés minősége ugyan nem mindig tökéletes, az oldalak elég gyakran ferdék, a sorok időnként hullámzanak, de a szövegek olvashatóak. Néhány link mögül még hiányzik a szöveg. A katalógusban még csak a bekerülés dátuma és témák szerint lehet keresni, de hamarosan a teljes szöveg és a bibliográfiai adatok alapján is kereshetünk a digitális könyvtárban. Tartalmilag is széles a kínálat, hiszen például a Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle 1894-es, első évfolyamában általános és egy-egy területre vagy időszakra jellemző gazdaságtörténelmi írások egyaránt találhatóak, pl. több helytörténeti szempontból is érdeklődésre számot tartó tanulmánnyal (pl. "II. Rákóczy Ferenc szabályzata a Hegyaljai szőlőművelésről"). Archiv anyag iránt érdeklődőknek ajánlott a Klimo Theca felkeresése, bízunk benne, hogy a támogatásnak lesz folytatása és a dokumentumok köre bővíthet.

<http://www.mek.iif.hu/porta/szint/egyeb/lexikon/pallas/html/>

"A Pallas Nagy Lexikona az első önálló, nem fordításon alapuló magyar nagylexikon, a századforduló kétségkívül egyik legnagyobb alkotása. A Pallas Irodalmi és Nyomdai Rt. adta ki 1893 és 1897 között 16 kötetben. A kor szinte egész magyar tudományosságát reprezentálta a több mint 300 fős szerzői gárda. Szócikkek sorát írta pl. Alexander Bernát, Bánki Donát, Cholnoki Jenő, Eötvös Loránd stb. A mintegy 150.000 szócikkben sikerült összefoglalni a korabeli tudomány színvonalán az ismeretek összességét. A Pallast 1911-ben megveszi a Révai Testvérek Rt., hogy majd némileg korszerűsítve a 20-as, 30-as évek népszerű családi lexikonjává tegye.

1998-ban az [Arcanum Adatbázis Kft](#) a teljes művet (képekkel együtt) számítógépre rögzítette és CD-ROM-on kiadta. A digitalizált szöveget a MEK később megvásárolta és az Interneten is elérhetővé tette." (nyitóoldal)

A lexikon elektronikus változata sajnos elég sok rögzítési hibát tartalmaz, ám még ezzel együtt is hasznos lehet azok számára, akik nem rendelkeznek a lexikon nyomtatott kiadásával, de Interneten elérhetik a művet. Az elektronikus változatban keresni és böngészni lehet. Kereshetünk a címszavakra vagy a szócikkek szövegében előforduló szavakra, böngészhetünk a lexikon címszavainak listáiban.

<http://www.nytud.hu/hhc/>

A Magyar Történelmi Szövegtár az MTA nyelvtudományi Intézetének Lexikográfiai osztályán készült számítógépes szövegarchívum, mely mintegy 17 millió, elsősorban szépirodalmi szövegből származó magyar szóból áll. A korpusz azonos arányban tartalmaz 19. és 20. századi szövegeket. Keresni lehet szavakra, toldalékolt kifejezésekre, két szóra (és, vagy, de nem és közelségi operátorok segítségével). Szűkíthető a keresőkérdés a szerző nevével, a mű címével az írás dátumával és műfajával. A szövegekhez kérhetjük a bibliográfiai adatok közlését is. Elsősorban a történelmi szókincs iránt érdeklődők számára ajánlott. Szintén a Nyelvtudományi Intézet adatbázisa a Magyar Nemzeti Szövegtár, mely a történelmi szövegarchívumnak a mai megfelelője.

<http://corpus.nytud.hu/mnsz/>

A korpusz mintegy 153,7 millió szavas állománya reprezentálja a mai magyar köznyelv írott vagy lejegyzett nyelvi adatainak változatait. Öt nagy terület szóanyagát öleli fel: a sajtó, a szépirodalom, a tudományos, hivatalos és személyes nyelvhasználat alkorpuszaiban. Az adatbázis a Történelmi Szövegtárhoz hasonlóan bibliográfia adatokat is tartalmaz, feltünteti a szavak szófaji kódját is. Az adatbázist rövid regisztráció után bárki használhatja.

<http://members.tripod.com/~Kokeny/egyperc.htm#g>

Örkény István Egyperces novelláit olvashatjuk ezen a címen üdítőként, ha belefáradunk az Internetes keresésekbe és a "talmi" után valami többre vágyunk. Itt persze csak azok vizsgálódhatnak, akik rendelkeznek némi humorérzékkel és fogékonyak a viszonylagosság értelmezésében. Ajánlott egyperces: Gondolatok a pincében.

MKE BORSOD MEGYEI SZERVEZET

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Borsod Megyei Szervezetének programjai

2005. április 1. (Péntek)

Tapasztalatcsere az MKE Társadalomtudományi Szekciójánál, Budapest
Program: Látogatás az Országházba és az Országgyűlési Könyvtárba

2005. április 18. (hétfő) 10 óra

Továbbképzés a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban
Téma: Szakfelügyelet a települési könyvtárak feltérképezésében

2005. április 25. (hétfő) 10 óra

Továbbképzés a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban

Téma: A könyvtári tevékenységet kísérő jogi, munkaügyi problémák megvitatása

- "Könyvtári törvény" és a kapcsolódó rendeletek
- Szerzői jogi törvény
- Munkaügyi kérdések

2005. május 2. (hétfő) 10 óra

Továbbképzés a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban

Téma: Tartalomszolgáltatás a könyvtárban

G.L.

★

A NAGY KÖNYV avagy a könyvtárosok összefogása

A MKE Borsod Megyei Szervezete és a Városi Pedagógiai Intézet sikeres konferenciát tartott 2005. február 28-án a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban.

A városban működő iskolai könyvtárosok is részt vettek az előadáson, hisz ebben az évben nagyon sok feladat vár ránk, erőnket összpontosítani kell.

A József Attila Centenárium, az Ünnepi Könyvhét, A Nagy Könyv - mind-mind olyan nagyszabású rendezvény, amelyben minden könyvtárosnak szerepet kell vállalnia.

A jelenlévőket **Rubiné Merényi Ildikó**, a Városi Pedagógiai Intézet könyvtárosa és **Bokrosné Stramszky Piroska**, a MKE Borsod Megyei Szervezet elnöke köszöntötte.

Venyigéné Makrányi Margit, a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója ismertette "A NAGY KÖNYV" játékkal kapcsolatos helyi feladatokat. A legfontosabb cél: az olvasás népszerűsítése. A program televíziós játéka 2005. március elején indulnak és 2005. december 17-ig tartanak. A könyvtárosok pályázatokat nyújthatnak be, olvasóköroket hozhatnak létre, író-olvasó

találkozókat szervezhetnek. Információs központok legyenek a könyvtárak, ahol az olvasó minden segítséget megkaphat. Országos összefogással keressük meg Magyarország kedvenc regényét! Lehet szavazni interneten, szavazólapokon minden könyvtárban lesz gyűjtőláda s így április 23-ára állósse a "top100", június 11-ére a "top 12"-s lista. December 17-ére találjuk meg Magyarország kedvenc regényét. Valóban a könyvtárosok összefogására, lelkesedésére van szükség, hogy elérjük a célt!

A város tanuló ifjúságának többfordulós vetélkedőt, irodalmi-kávéházakat, fórum-színházat, olvasóköroket s egyéb érdekes programokat szervezünk.

Bokrosné Stramszky Piroska beszámolt a szervezet tavalyi munkájáról, sikeres programokról, pályázatokról. A 2005-ös évre is sok érdekes programot tervezünk, nemcsak a megye könyvtárait ismerjük meg, de a határon túli könyvtárosokkal is élő kapcsolatunk van.

Dr. Steinerné Szűcs Éva, az Egyetemi Könyvtár mutatta be, Pálfi Erika a Miskolci Városi Könyvtár hálózatáról beszélt, a Megyei Könyvtár olvasószolgálatát az osztályvezető, B. Stramszky Piroska mutatta be, a részlegek tevékenységéről azok vezetői tájékoztatták a résztvevőket.

Rubiné Merényi Ildikó a Városi Pedagógiai Intézet feladatáról beszélt.

Mindannyiunknak tetszett a Megyei Könyvtár bemutató rövid-film.

Március közepétől ismét indul az Internet Fiesta. Tavaly is sikeres programokat szerveztünk, a Miskolci Városi Könyvtár 3 fiókkönyvtára komoly pénzüsszeget nyert. Reméljük az idén sem lesz ez másképp!

Nagyon sok és szép feladatunk van ebben az évben is, kell a megyében dolgozó könyvtárosok összefogása, hogy a XXI. század kihívásaira a könyvtárosok felkészültek legyenek.

Sz.Sz.K.

★ ★ ★

KITÜNTETÉS

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár olvasószolgálati osztályvezetője 2005. január 20-án a Magyar Kultúra Napja alkalmából Bibliotéka Emlékérmeket kapott, melyhez szívből gratulálunk.

Szentesi Jánosné 20 éve a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár munkatársa. Megalapozott elméleti tudással és több mint tíz éves szakmai tapasztalattal a birtokában érkezett az intézménybe. A tiszafüredi nagyközségi, majd járási könyvtár munkatársaként a könyvtári munka majd minden területével megismerkedett. Fiatalos lendülettel és nagy munkabírással végezte a hálózati módszertani feladatokat, majd tájékoztató könyvtárosként kamatoztatta tudását. Szervezőkészsége, őszinte szakmai elkötelezettsége már ekkor megmutatkozott, hisz hamarosan az olvasótábori mozgalom egyik szervezője lett a járásban. A fiatalok, a kollégák szakmai felkészültsége iránt érzett felelőssége vezette abban, hogy már Tiszafüreden alapfokú szakmai tanfolyamokat szervezett.

A Megyei Könyvtárban 1983-tól a területi módszertani osztály munkatársaként segítette a megye könyvtárosainak munkáját, tevékeny részt vállalt a megye könyvtárügyének, az aprófalvas települések könyvtári ellátásának fejlesztésében. Felkészült, sokoldalú gyakorlati tapasztalattal rendelkező, segítőkész kollégát ismerhettek meg benne a megye könyvtárosai, aki mind a mai napig szívügyének tekinti a hátrányos helyzetű települések, az ott dolgozó könyvtárosok támogatását.

1986-tól megbízott osztályvezetőként, majd 1987-től a Kapcsolatszervező és módszertani osztály vezetőjeként felelősséggel fogalmazta meg és képviselte a megye közkönyvtárainak érdekeit, s kitartó, folyamatos munkával szervezte a könyvtári ellátást, a szakmai képzést, továbbképzést. Szakmai munkájának meghatározó eleme volt a kapcsolatteremtés, a segítőkészség, az átfogó gondolkodás. Széles látókörű, sokoldalú, művelt egyéniség, akinek szervezőkészsége és szakmai felkészültsége, tudása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a Megyei Könyvtár az ország egyik meghatározó intézményeként működjön.

Az eltelt húsz év alatt a könyvtári munka számos területén kamatoztatta tudását. Ő indította be az asszisztensképzést, s 1995-től az Olvasószolgálat osztályvezetőjeként nemcsak résztvevője, de egyik meghatározó személyisége a Megyei Könyvtárban folyó szakmai fejlesztéseknek.

Elméleti felkészültsége, több évtizedes szakmai tapasztalata segíti abban, hogy irányítsa a felsőoktatási intézmények hallgatóinak gyakorlati képzését. Munkájában meghatározó a fiatalok segítése, a fiatal, tehetséges és érdeklődő munkatársak szakmai támogatása, az új iránti fogékonyság, a rendkívül nagy munkabírási. Személyisége meghatározó volt sok fiatal pályaorientációjában, szakmai sikerében.

Szakmai váltásokon, változásokon átívelő munkássága hatással volt nemcsak a Megyei Könyvtár, de az egész megye könyvtárügyére.

* * *

EURÓPAI UNIÓ

A Miniszterelnöki Hivatal EU Kommunikációs Főosztálya által a Közkönyvtári Program keretében 2005. január 27-28-án szervezett EU-képzés

A könyvtárosok számára legérdekesebb téma előadója Ramháb Mária, a kecskeméti Katona József Megyei Könyvtár igazgatója volt, aki előadását "A könyvtárak helyzete és szerepe az EU-ban" címmel tartotta.

Az előadó válaszolt a magyar könyvtárak előtt álló kihívásokat az EU csatlakozás után. A nyilvános könyvtár a tudás és kultúra összegyűjtője, megőrzője - átadó szerepe megmaradt, bár némiképp változott - a könyvek, az olvasás válságának többszöri előrevetítése ellenére is.

A könyvtári szakma feltörekvő ágban van, a könyvtár minőségi szolgáltatásokra és megújulásra kész intézmény, amely képes vállalkozni az esélykülönbségek csökkentésére.

Nem adhatók fel a működési feltételek, biztosítani kell a dokumentumokhoz való hozzáférést, az információs piacon meg kell találni saját szerepünket. A több lábbon állva gazdálkodó korszerű könyvtárban

meg. Ezek új használók bevonásával bővülnek, s így a széleskörű, gazdag szolgáltatást nyújtó könyvtárat hosszútávon, jó színvonalon lehet fejleszteni.

A magyar könyvtárügy értékei az EU-ban:

- a szakmai tradícióink;
- törvényi szabályozottság mely forrásokat is teremt,
- hálózatba szervezettség,
- gépesítettség (MOKKA),
- szakképzettség,
- a szolgáltatások iránti érdeklődés (7.500 fő/nap FSZEK),
- jól működő kapcsolatteremtés nemzetközi szervezetekben való részvétel, bekapcsolódás nemzetközi projektekbe, intézményközi kapcsolatok (IFLA, EBLIDA).

A törvényi szabályozás európai vonásai, a kerettörvény jellemzői:

- irányt mutat,
- alapvető jogokat, kötelezettségeket fogalmaz meg,
- forrásokat teremt,
- részletszabályozásra ad lehetőséget,
- együttműködésre épül.

A könyvtárak helyzete az Unióban:

Sokféle, vezető helyen Anglia (országos projektek, PR, nagyszabású program, eredmények publikálása), Dánia (tömeges kölcsönzés, analitika), Finnország (magas fokú gépesítés)

Az előadó vázolta az európai könyvtárügytől/gyakorlattól való eltéréseket, melyek közül kiemelte:

- az egyes könyvtártípusok átfedtségét,
- a túlzott elaprózottságot, a túlzott dokumentum-centrikusságot,
- valódi költségvetési tervezetre van szükség.

Hiányosságok:

- infrastruktúra, kiszámított fejlesztési terv hiánya,
- ad hoc helyi és központi döntések,
- gépesítés generációs elmaradottsága,
- városi könyvtárak szolgáltató képességének stagnálása,
- térségi könyvtári ellátás (elaprózott, korszerűtlen, szakszerűtlen, nem hatékony, elszigetelt, egyedül megújulásra képtelen).

Lehetőségeinkről:

- az ellátás több formájának megteremtése,
- magas szintű gépesítettség és rendszerbe kapcsolódás,

- a helyben szükséges ismeretek oktatása, készségek fejlesztése,
- közös beszerzési források koncentrációja,
- bekapcsolódás a szakma, ill. a település életébe,
- externet ill. extranet: lehetőség a digitalizált állomány(rész) elérésére (NAVA),

A változások ösztönzői:

- közigazgatási reform,
- kistérségek szerepe,
- központi kérdések (NFT, EU),
- szakmai összefogás,
- humán erőforrás,
- szakképzettség értéke, megbecsülése,
- minőségbiztosítás kezdete,
- több együttműködési készségre van szükség,
- fontos az önállóság, felelősségvállalás,
- nyelvismeret,
- munkakörhöz igazodó szakképesítés,
- a 7 évenkénti továbbképzési források érdemi felhasználása.

Érdekérvényesítés

Helyi szinten

- legjobb cégér a keresett szolgáltatás
- a könyvtár helye/ szerepe a településen (fontos eseményeken való részvétel)
- intézményi környezet és a civil szféra közti építő kapcsolat

Országos szinten

- MKE
- IKSZ } csúcsszervezet
- Egyéb szakmai szervezetek

EU-s lehetőségek

- közös projektek, fejlesztések,
- magas színvonalú szolgáltatások,
- rendezvények szervezése,
- szakemberek, szakmai szervezetek kapcsolatai,
- EU-segélyek megfelelő felhasználása,
- magyar könyvtári rendszer,
- nyelvtudás fontossága.

A jövő: Tudás-összefogás

- Pályázzunk az Europe Direct-be!
- Folyamatos tanulás, új szolgáltatások jelentősége,
- A pályázatokhoz szükséges információk átadása (Pályázati kapu)

Ramháb Mária szerint az állománygyarapításnak a jövőben kisebb lesz a jelentősége, az átadott információk viszont fontosabbá válnak.

U.P.

ESEMÉNYEK, ÉVFORDULÓK450 éve született

CARRACCI, Lodovico (1555.04.21., Bologna - 1619.11.13., Bologna) olasz festő

400 éve született

BENEVOLI, Orazio (1605.04.19., Róma - 1672.06.17., Róma) francia származású olasz zeneszerző

250 éve született

VIGÉE-LEBRUN, Elisabeth-Luise (1755.04.16., Párizs - 1842.03.30., Párizs) francia festőnő

200 éve született

ANDERSEN, Hans Christian (1805.04.02., Odense Meghalt: 1875.08.04., Koppenhága) dán költő, regényíró, elbeszélő

150 éve született

REVICZKY GYULA (1855.04.09., Vitkóc - 1889.07.11., Budapest) újságíró, költő, a XIX. század végi irodalmi ellenzék egyik legtehetségesebb lírikusa, a magyar szimbolizmus egyik előfutára

120 éve született

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ (1885.03.29., Szabadka - 1936.11.03., Budapest) költő, író, műfordító, újságíró

100 éve született:

BARACS JÁNOS (1905.03.16., Budapest-1991.01.11., London) magyar származású angol közgazdász

KALMÁR LÁSZLÓ (1905.03.27., Edde- Alsóbogátpusztá - 1976.08.02., Mátraháza) Kossuth- és állami díjas matematikus, akadémikus

REJTŐ JENŐ / Reich / P. Howard (1905.03.29., Budapest - 1943.01.01., Jevdokovo) író

DABÓCZI MIHÁLY / Dabóczy (1905.03.29., Marosszentkirály - 1980.02.22., Budapest) szobrász

VERMES MIKLÓS (1905.04.05., Sopron - 1990.04.05., Budapest) Kossuth-díjas fizikus, tanár

JUSTUS PÁL (1905.04.07., Pécs - 1965.12.28., Temesvár) politikus, társadalomtudományi író, műfordító

JANCSÓ ELEMÉR (1905.04.10., Marosújvár - 1971.11.12., Kolozsvár) romániai magyar irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő

VIKÁR SÁNDOR (1905.04.10., Szalafő - 1985.03.01., Nyíregyháza) állami díjas zenepedagógus, iskolaszervező, tankönyvíró

JÓZSEF ATTILA (1905.04.11., Budapest 1937.12.03., Balatonszárszó) költő, a XX. századi magyar líra jelentős alakja

KROMPECHER ISTVÁN, dr.(1905.04.17., Budapest - 1983.08.19., Debrecen) biológus, akadémikus

KOLTAI VIDOS JÓZSEF (1805.04.18., Mersevát - 1849.08.05.) őrnagy, az 1848-49-es szabadságharc nemzetőr-parancsnoka

SÁNDOR FRIGYES (1905.04.24., Budapest - 1979.06.01., Budapest) hegedűművész, karmester, kiváló művész

VASS LÁSZLÓ (1905.04.24., Rozsnyó - 1950.04.28., Budapest) kritikus, újságíró

KELETI MÁRTON (1905.04.26., Budapest - 1973.06.20., Budapest) filmrendező, háromszoros Kossuth-díjas, kiváló művész

RUBÁNYI VILMOS (1905.04.30., Budapest - 1972.12.14., Debrecen) karmester, zeneszerző, érdemes művész

Jeles napok

MAGYAR SAJTÓ NAPJA Esemény: 03.15.

IFJÚSÁGI VILÁGNAP Esemény: 03.20.

RASSZIZMUS ELLENI VILÁGNAP - A FAJI
MEGKÜLÖNBÖZTETÉS ELLENI
NEMZETKÖZI KÜZDELEM NAPJA Esemény:
03.21.

PLANETÁRIS TUDAT VILÁGNAPJA Esemény:
03.21.;

A KÖLTÉSZET VILÁGNAPJA Esemény: 03.21.

VÍZ VILÁGNAPJA Esemény: 03.22.

METEOROLÓGIAI VILÁGNAP Esemény: 03.23.

A TUBERKULÓZIS VILÁGNAPJA Esemény:
03.24.

SZÍNHÁZI VILÁGNAP Esemény: 03.27.

GYERMEKKÖNYVEK NEMZETKÖZI NAPJA
Esemény: 04.02.

EGÉSZSÉGÜGYI VILÁGNAP Esemény: 04.07.

ROMÁK VILÁGNAPJA Esemény: 04.08.

NEMZETI RÁKELLENES NAP Esemény: 04.10.

PARKINSON-KÓR VILÁGNAPJA Esemény:
04.11.

A KÖLTÉSZET NAPJA MAGYARORSZÁGON
Esemény: 04.11.

NEMZETKÖZI MŰEMLÉKI NAP Esemény:
04.18.

FÖLD NAPJA Esemény: 04.22.

KÖNYV ÉS A SZERZŐI JOGOK VILÁGNAPJA
Esemény: 04.23.

SZELLEMI TULAJDON VILÁGNAPJA
Esemény: 04.26.

VAKVEZETŐ KUTYÁK VILÁGNAPJA
Esemény: 04.27.

TÁNCMŰVÉSZET VILÁGNAPJA Esemény:
04.29.

JOGSZABÁLYOK, RENDELETEK

2004. évi CVII. törvény a települési önkormányzatok
többcélú kistérségi társulásáról

2004. évi CXXXV. törvény a Magyar Köztársaság
2005. évi költségvetéséről

157/ 2000. (IX. 13.) Korm. rendelet a
dokumentumvásárlási hozzájárulásról.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a
157/2000. (IX. 13.) Korm. rend. 1§ (4) bekezdése
alapján a dokumentumvásárlási hozzájárulással
kapcsolatban 2005. évre vonatkozóan az alábbi
közleményt teszi közzé.

"A 2005.évben a hozzájárulás összege, azaz az
utalványkeret 28500, azaz huszonnyolcezer-ötszáz
Ft. A személyi jövedelemadóról szóló többször
módosított 1995. évi CXVII: törvény szerint a
dokumentumvásárlási hozzájárulás 2005-ben is
adómentes és járulékmentes."

115/2004. (IV. 28.) Korm. rendelet a muzeális
intézmények látogatóit megillető kedvezményekről
szóló 194/ 2000 (XI. 24.) Korm. rendelet
módosításáról
(Megjelent: Kulturális Közlöny 2005/1. szám, p. 19-
20.)

5/2005. (I. 19.) Korm. rendelete a többcélú kistérségi
társulások által ellátott egyes közszolgáltatások 2005.
évi normatív működési támogatásáról

25/2004. (VIII: 30.) FMM rendelet a 2005. évi
munkaszüneti napok körüli munkarendről

4/2004. (II. 20.) NKÖM rendelet a helyi
önkormányzatok könyvtári és közművelődési
érdekeltség-növelő támogatásáról

23/2004. (XI. 20.) NKÖM rendelet a könyvtárak és
közművelődési intézmények 2004. évi
többlettámogatásáról és annak felhasználásáról

* * *

1/2005. (I. 7.) NKÖM rendelet a Nemzeti Kulturális Alapprogramról szóló 1993. évi XXIII. törvény végrehajtásáról szóló 13/1999. (VIII: 27.) NKÖM rendelet módosításáról

Könyvtári fejlesztési koncepció a községekben, különösen a kistelepülésen élők számára. Az anyag letölthető: <http://www.kultura.hu/nkom> címről.

* * *

OLVASD EL!

Ottlik Géza: Iskola a határon

Első nagy könyvregény élményem bizonyára nem véletlenül esik a kamaszkori lázadások idejére, arra az átmeneti időszakra, amikor a változásokban próbáljuk valamilyen mintához kötődve, önmagunkat mások által megtalálni.

Kamaszkori lázadásainkban még nem is sejtjük, hogy az iskolarendszerekben szerzett tapasztalataink és élményeink nem csak meghatározóak lesznek életünkben, hanem vissza is köszönnek majd az egyéb társadalmi rendszerekben szerethető élményeinkkel, a szabadság és az igazság örök kérdéseivel, amiért folyamatosan lázadhatnánk, ha bíránk.

Az Iskola a határon talán azért olyan összehasonlíthatatlan könyvélmény, mert pontosan azokra a lehetőségekre mutat rá, amelyek segíthetik az embert abban, hogy felülemelkedjen az általában rossz rendszereken, megőrizze emberi méltóságát, megvalósítsa az élet egyedi élvezetét, beteljesítését.

Ottlik Géza ezt olyan mélyen emberi formában közvetíti, amelyben úgy válunk szabaddá, hogy önmagunkról megfedkezve, másokhoz kötjük magunkat, mert ez az erő szabadíthat meg a fizikai és szellemi kötésektől, a magunkba zártágtól, a rendszerek megalázó kereteitől.

A dolgok fontossága és a fontosság lényegtelensége egyszerre valósul meg a regényben, az érthetlenség érthetővé válása az elbeszélés varázsával szakítja le a gonosz nyomását a szereplők és olvasók lelkéről. A létezés elviselhető nehézségére tanít Ottlik ebben a regényben, amelyről méltán írta az Arbeiter Zeitung 1963-ban, hogy: *"Az ábrázolás minden keserűsége dacára a regényen végighúzódik, végigcseng az élet szeretetének tiszta hangja. Mélységesen okos és vigasztaló könyv. Nagy könyv."*

Ottlik Géza művei: A Drugeth-legenda (1939, elb.)
Hamisjátékosok (1941, elb.)
Hajnali háztetők (1944, kisreg.)
Iskola a határon (1959, reg.)
Minden megvan (1969, elb.)
Buda (1993, reg.)
Próza, esszék, tanulmányok, interjúk (1980)
Garabó Gereben (1983, népmese-átd.)
Hajnali háztető Minden megvan (1994, elb.)
Kalandos hajózás a bridzs ismeretlen vizein (1997, bridzsszakkönyv Hugh Kelseyvel)
A Valencia-rejtély. Hajónapló. Pályákon (1989, rádiójáték és elbeszélések)
Továbbélők (1999)

Dr. P. M.

Szerkesztő: Szarvas Beatrix
Telefon: (46) 503-120
email: szarvasbea@rfmlib.hu
Kiadja a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Felelős kiadó: Venyigéné Makrányi Margit igazgató
Megjelenik: kéthavonta
Készült 300 példányban
Rota eng. sz.: 14/2005.